

RIKTIG SVAR TIL RETT PASIENT

Er rutiner og systemer i primærhelsetjenesten så bra at registrering av resultat alltid blir riktig? Gode rutiner og sikre systemer i alle ledd må til for at pasienten skal få riktig prøvesvar.

Av Line Beathe Hofsøy, laboratoriekonsulent for Noklus Troms og Finnmark

Idet siste har preanalyse – hvordan prøvene blir tatt og hvordan de behandles for analysering – fått stor oppmerksomhet.

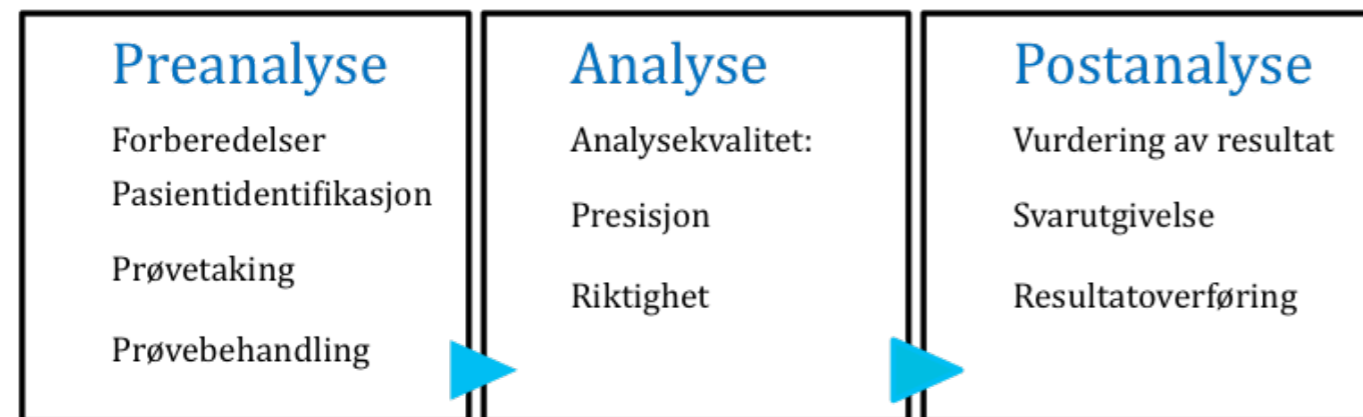
Undersøkelser/kvalitetskontroller som Norsk kvalitetsforbedring av laboratorieundersøkelser (Noklus) gjennomfører, viser at rutinene og kvaliteten i primærhelsetjenesten stadig forbedres. Dette er bra for pasientene.

Det har også vært fokus på riktig analysering; å sikre at måleinstrumentene gir riktig svar. Dette er viktig for å sikre riktig prøvesvar til pasienten.

Resultatoverføring og svarutgivelse som er den siste/postanalytiske delen i prøveprosessen har ikke fått like stor oppmerksomhet.

Hva med registrering og overføring av prøvesvar? Er den siste delen av prøveprosessen bra nok?

PRØVEPROSESSEN INNDELES I TRE FASER

MANUELL REGISTRERING

I dag blir en stor del av egenproduserte prøveresultater i primærhelsetjenesten registrert manuelt. Dette kan være en stor feilkilde.

Det er ikke uvanlig å notere ned laboratorieresultater fra egen lab på papir

< Hva med registrering og overføring av prøvesvar? Er den siste delen av prøveprosessen bra nok?

før de blir registrert i pasientens journal, labdatasystem. Det viser seg at feilregistrering av tallverdier inntreffer og at resultater kobles mot feil analyse – i tillegg til at analyseresultat forveksles mellom pasienter.

Slike feil kan være vanskelig å oppdage og kan forsinke diagnoser og behandling. Enkelte ganger kan det få svært alvorlige konsekvenser for pasienten.

Noen feil blir aldri oppdaget.

EKSEMPLER FRA VIRKELIGHETEN

En pasient som har fått mekanisk hjerte-kjølapp blir behandlet med Marevan for å unngå trombose. Etter et lengre utenlandsopphold kommer han til fastlegen for å få målt INR-verdien. Målingen viser et INR-resultat på 0,8. Dette noteres på en papir lapp og meldes videre som INR på 8,0. Marevan blir seponert og pasienten blir sendt til sykehus, hvor INR måles til 0,9.

Heldigvis gikk det bra denne gangen, men eksempelet viser at riktig svaroverføring/registrering er viktig.

Et annet eksempel er en ettåring som ankommer legevakten med redusert allmenntilstand og høy feber. Det blir

tatt blodprøver som viser CRP på 6mg/L og Hb på 14 g/dl og CRP på 6,0 mg/L. Disse resultatene blir forbyttet og gitt ut som CRP på 14 og Hb på 6.

Heldigvis reagerte noen på disse resultatene. Den trette og slitne ettåringen måtte ta nye prøver, noe som kunne ha vært unngått med riktig svaroverføring.

Har dere bra nok system for resultatoverføring på din arbeidsplass?

SPØRREUNDERSØKELSE

Noklus har en årlig spørreundersøkelse til deltakere i primærhelsetjenesten, her stilles spørsmål om rutiner rundt prøvetakning. Årets spørreundersøkelse er PREA 117. Den ble sendt ut til allmennpraksis, legevakt, spesialistpraksis og bedriftshelsetjenester våren 2017 og ble besvart av 1086 deltakere. Undersøkelsen fastslo at mange har elektronisk svaroverføring fra samarbeidende laboratorier (79 %), for eksempel mellom sykehuslaboratorier og legekontor.

13 % svarer at de har automatisk svaroverføring fra alle egne analyseinstrument. Nå må arbeidet med å kvalitetssikre overføring av egenproduserte laboratoriesvar til pasientjournal system

prioriteres. God prøvetaking og riktig prøvesvar har ingen verdi om resultatet ikke kommer riktig frem til rett pasient.

Mange av laboratorieinstrumentene som finnes i primærhelsetjenesten, er klargjort for registrering av pasient-ID og online-svaroverføring til journal-system. Disse mulighetene bør benyttes om de finnes. Mange firmaer kan tilby løsninger som gjør online-registrering mulig. Noen praksiser har allerede tatt i bruk eksisterende løsninger. De bør etterfølges av flere.

< 13 % svarer at de har automatisk svaroverføring fra alle egne analyseinstrument.

LOWERKET

Ifølge Helsepersonelloven skal de ansvarlige for virksomheten sørge for at medarbeiderne har tilstrekkelig kunnskap og hjelpemidler til å utføre sine oppgaver.

Du som helsearbeider er ansvarlig for å utføre en sikker jobb. Da må du påpeke dårlige rutiner og feil som blir

gjort. Si ifra om hjelpemidler som finnes og etterspør bedre systemer for å sikre riktig svaroverføring.

Kilder: Noklus PREA117, Forskrift om kvalitet og ledelse 2017

OPPSUMMERING

- Det bør stilles krav til sikker overføring av prøveresultat ved innkjøp av nye instrumenter og systemer.
- De mulighetene som finnes i de ulike systemene, bør benyttes.
- Gode rutiner og sikre systemer kan i mange tilfeller gjøre arbeidsdagen for medarbeiderne enklere og tryggere.
- Gode og sikre systemer i alle ledd gir riktig svar til pasienten og bidrar til riktig behandling.

FÜRST
MEDISINSK
LABORATORIUM

ALLE ANALYSER PÅ ETT STED

Fleksible løsninger og solid fagstøtte

Elektronisk rekvisering og svaroverføring direkte inn i journal

Medisinsk biokjemi
Klinisk farmakologi
Medisinsk mikrobiologi
Patologi

furst.no
furstforum.no